

Werkingsfeer cao's gemeentelijke sector

Edwin Ijspelder

Waar gaat het over?

- Gemeenten en gemeentelijke organisaties zijn genormaliseerd (Wnra)
 - Voor 2020 was werkingsfeer geen issue, want in ambtelijke rechtspositieregeling was bepaald op wie de rechtspositieregeling toepasselijk was.
 - Twee werkgeversverenigingen: VNG en WSGO voor optimale binding (lidmaatschap / stemrecht), twee cao's: Gemeenten en Gemeentelijke samenwerkende organisaties (gemeenschappelijke regelingen etc).
- Door de Wnra is BW en WCAO sinds 2020 van toepassing
 - Artikel 14 Ambtenarenwet 2017; overheidswerkgevers sluiten cao; overheidswerkgever en overheidswerknemer
 - Welke cao toepasselijk, omschrijving werkingsfeer, criterium: kernactiviteiten onderneming (publiek vs privaat?)
 - Jurisprudentie: niet aard werkzaamheden werknemer, maar aard van de onderneming waar arbeid wordt verricht
- *Werkingsfeer cao's: wie is de werknemer en welke economische activiteit valt onder de cao?*
 - Reikwijdte of werkingsfeer staat vaak in begin van de cao tekst
 - Cao-norm: bewoordingen in licht gehele tekst doorslaggevend, objectieve betekenis, geen partijbedoeling, schriftelijke toelichting alleen als deze kenbaar zijn voor derden. Aansluiting bij andere formuleringen in de cao.
- Gemeentelijke activiteiten kunnen werkingsfeer van andere (markt) cao's raken
 - Gemeentelijke activiteiten nl. heel breed. Diverse publiekrechtelijke wetten worden aan gemeentelijke organisaties opgedragen, maar activiteiten komen ook in de markt voor.
 - Voorbeeld: Schuldhulpverlening, Welzijn, Sociaal werk. (Jeugd)zorg etc.

Wanneer is het een probleem?

- 1. Als de private cao een “gewone” cao is, geen probleem
 - Artikel 9/12/13 en 14 WCAO geeft richting
 - Cao van toepassing maken: incorporatiebeding
 - Dus niet ge-avvd, dan maakt een overlap in evt. activiteiten niet uit,
 - Voorbeeld Museum Cao i.r.t. gemeentelijke musea
 - Voorbeeld CAO Grondstoffen Energie en Omgeving i.r.t. afvaldienst
- 2. Als een ge-avvde cao geen overlap in reikwijdte activiteiten kent met de gemeentelijke activiteiten, geen probleem
- 3. Als de reikwijdte van de avv cao (deels) overeenkomt met die van gemeentelijke activiteiten, wel probleem
 - Cao Gemeenten: geen AVV mogelijk, want alle gemeenten zijn lid. Cao SGO: geen AVV, want lastig.
 - voorbeeld cao Gemeenten versus cao Sociaal werk of cao jeugdzorg
 - ruime werkingssfeer: “instellingen / organisatie of delen ervan (SW), of “een rechtspersoon die een of meer organisaties in stand houdt” JZ.... → géén hoofdzakelijkheids criterium
 - Toetsingskader AVV: werkingssfeer is rol sociale partners, geen rol SZW

Waarop letten bij de werkingssfeer van de AVV cao?

- Hoe wordt de “werkgever” en “werknemer” omschreven?
 - Organisatie, delen van organisatie, rechtspersoon, economische eenheid, instelling, individuele medewerker, etc.
- Is er een “hoofdzakelijkheids criterium”:
 - een omslagpunt waardoor de cao de hele organisatie ‘meetrekt’ of waardoor de cao slechts van toepassing is indien een bepaalde activiteit ‘in hoofdzaak’ wordt uitgeoefend (bijv. FTE, Loonsom, omzet, arbeidsuren). Lastig voor gemeentelijke sector\
- Welke soort activiteiten vallen onder de cao?
 - Omschrijving van activiteiten en werkzaamheden goed lezen en analyseren
 - Vaak abstract. Definieren tot op de punt, komma. Lastig voor gemeentelijke sector.

Wat is mogelijk?

- Samen met vakbonden de werkingssfeer van de cao gemeenten en de cao sgo waar mogelijk verbeteren – *cao akkoord nodig*
 - Kan werkingssfeer verplichtstellingsbesluit pensioen helpen? Aansluiting begrip Ambtenarenwet 2017 of Wet privatisering ABP (Wet in formele zin gaat voor cao)
 - Overheidsorganisatie anders dan de marktorganisatie? Wat maakt overheidscao's anders dan marktcao's? Ambtenarenwet 2017, Wet privatisering ABP ? Onderscheid Rechtspersoon ingesteld krachtens publiekrecht vs Rechtspersoon opgericht krachtens privaatrecht?
- In gesprek gaan met andere sectoren over hun cao werkingssfeer: doel overlap voorkomen – *moeizaam process*
 - Wnra is ons probleem niet. Wij hadden al cao.
 - Sectoren willen niet : belangen sector zijn groot.
 - Dispensatie regeling van andere cao aanvragen: arbeidsintensief, opletten
- Sectoraal dispensatie aanvragen bij SZW van een cao waarmee overlap is
- Bedenkingen indienen bij SZW bij een cao met overlap
 - alleen ten tijde van de ter visielegging van een nieuwe cao
 - is niet mogelijk bij ongewijzigd verlengde en ge-avvde cao's
 - actueel voorbeeld cao Jeugdzorg en cao Sociaal Werk